

Abstrakt

Disertační práce přispívá k tématu finančního zprostředkování. V práci zkoumám význam bank jakožto poskytovatelů likvidity korporátním vypůjčovatelům, vliv likvidity na finanční výkonnost bank a roli likvidity v kontextu společné determinace bankovního kapitálu a rizika.

V literatuře věnované bankovníctví je přijímán názor, že věřitelské vztahy mají speciální charakter a bankovní půjčky jsou důležitým zdrojem externího financování pro korporátní vypůjčovatele. Ačkoliv jsou pevné věřitelské vztahy prospěšné pro dlužníky, mohou zároveň představovat hrozbu, pokud zainteresovaná banky čelí problémům s likviditou. První kapitola dokládá důkazy transmise problémů bankovního sektoru na korporátní vypůjčovatele a zkoumá dopad nabídkové frikce bankovních úvěrů na výkonnost firem. Využívám změn ve struktuře bankovních závazků během finanční krize v letech 2007-2009 jako zdroj exogenní variace v dostupnosti bankovních úvěrů nefinančním firmám s cílem identifikovat kauzální vztah mezi nabídkou bankovních úvěrů a výkonností firem. Mé výsledky naznačují, že vztahy s bankami jsou důležité pro firmy. Firmy, jejichž banky více spoléhají na standardní vklady jako zdroj financování, zažily menší propad objemu bankovních půjček během krize, nežli ty firmy, jejichž banky využívaly financování především z nestandardních zdrojů. Zjišťuji, že pokles nabídky bankovních úvěrů je spojen se ztrátami hodnoty akcií a poklesem prodejů u nefinančních firem. Nicméně, firmy, které měly věřitelské vztahy se zdravějšími bankami, zažily nižší pokles objemu bankovních půjček, a proto i nižší propad akciových výnosů a prodejů.

Finanční krize 2007-2009, která je také označována jako Velká recese, odhalila problémy s financováním a řízením likvidity bank a upozornila na nezbytnost rezerv pro zajištění likvidity. Závažnost Velké recese posílila potřebu bankovních regulací, zejména v kontextu bankovní likvidity. Basilejský výbor pro bankovní dohled (BCBS) vydal nový mezinárodní regulatorní framework Basel III, který kromě posílení kapitálových požadavků také zavedl dva poměrové ukazatele likvidního rizika: poměr krytí likviditou a poměr čistého stabilního financování (BCBS, 2010). Nové ukazatele jsou zaměřeny na posouzení nesouladu splatností bankovních aktiv a pasiv v krátkém i dlouhém horizontu. Není zřejmé, zda nová regulace posílí bankovní sektor a obnoví stabilitu. Proto je nutné lépe pochopit, jakým způsobem nová regulace ovlivní banky. Konkrétně je důležité prozkoumat vztah mezi novými ukazateli likvidity, výdělečností bank, bankovním kapitálem a rizikem.

Druhá kapitola zkoumá, zda a jakým způsobem nové míry rizika zavedené Basel III ovlivňují ziskovost bank. Na rozdíl od předchozích empirických studií analyzuji, jak různé kombinace poměrů kapitálu a likvidity ovlivňují ziskovost bank. Provádím vyčerpávající analýzu k výpočtu Basel III ukazatelů likvidního rizika: poměr krytí likviditou (LCR) a poměr čistého stabilního financování (NSFR). Využívám historická data bankovních holdingů v USA v období 2001-2013. Toto je první studie, která zkoumá dopad Basel III měr rizika a likvidity na výkonnost bank v USA, k čemuž využívám GMM. Odhady ukazují, že zvýšení Basel III ukazatelů likvidity snižuje ziskovost malých bank. LCR negativně ovlivňuje ziskovost velkých bank, zatímco NSFR má významný pozitivní vliv na ROA a ROE velkých bank. Mé výsledky také ukazují, že banky udržující nízké hodnoty ukazatelů likvidity vykazují vyšší zisky a odklon hodnot ukazatelů likvidity od hodnot regulatorní úrovně 1 nepříznivě ovlivňují zisky bank. LCR v uvedených případech ovlivňuje ziskovost pouze velkých bank, zatímco NSFR ovlivňuje pouze malé banky. Míry likvidního rizika a kapitálové poměrové ukazatele jsou důležité determinanty ziskovosti malých a velkých bank. Mé výsledky navíc ukazují, že obě míry rizika likvidity ovlivňují ziskovost bank v předkrizovém i pokrizovém období. Celkové výsledky této kapitoly ukazují, že v obecnosti je nutné činit kompromis mezi ziskovostí bank a stabilitou bankovního systému. Má zjištění mají důležité implikace pro tvorbu bankovní regulace.

Třetí kapitola je napsána společně se spoluautorkou Dorotou Kowalczyk. V kapitole jsou zkoumány rozhodnutí bankovních holdingů v USA v období od roku 2001 do roku 2007. Rozšiřujeme model simultánních rovnic zavedením částečného přizpůsobení publikovaného Shrievesem a Dahlem (1992) s cílem modelovat přizpůsobení likvidity a prozkoumat vztah mezi novými mírami likvidity Basel III, bankovním kapitálem a přizpůsobením se riziku. Naše výsledky ukazují, že banky v období před přijetím Basel III cílily na kapitálové, rizikové a nové míry likvidity. Navíc zjišťujeme, že banky souběžně koordinují krátkodobé přizpůsobení kapitálu a rizika. Zahrnutí likvidity bank nám umožňuje určit přítomnost koordinace rozhodnutí týkajících se rizika a likvidity. Krátkodobé přizpůsobení při nových pravidlech pro likviditu nepříznivě ovlivňuje změny v kapitálu bank, zatímco přizpůsobení kapitálu má pouze významný nepříznivý vliv na změny v poměru krytí likviditou. Naše výsledky zdůrazňují nezbytnost zahrnutí poměrů likvidity společně s kapitálovými požadavky do bankovních regulací. Závěrem náš výzkum částečně ověřuje teoretické předpovědi, které publikoval Repullo (2005).